

RR-0523

Third Year B. Com. Examination
March / April – 2010
Economics & Management of Cotton Textile
Industries : Paper - III

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
T. Y. B. Com.

Name of the Subject :
Econo. & Manag. of Cotton Textile Indu. : P - 3

Subject Code No. : 0 5 2 3 Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં.૧ના ગુણ ૧૦ છે.

(૩) બાકીના પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ ટૂંકમાં જવાબ લખો :

૧૦

- (૧) અમદાવાદ નજીક આવેલ 'સરખેજ' ગામ ભારતના સુ.કા. ઉદ્યોગક્ષેત્રે શા માટે મહત્વ ધરાવે છે.
- (૨) ભારતના મુખ્ય બે કપાસ ઉત્પાદક રાજ્યોનાં નામ જણાવો.
- (૩) હિન્દુસ્તાનમા 'મલમલ' અને 'છીંટ' નામના કાપડની જાત માટે કયા પ્રદેશો પ્રખ્યાત હતા ?
- (૪) 'ટેરીફનીતિ'નો અર્થ જણાવો.
- (૫) ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગની અનેક સમસ્યાઓનો એક માત્ર મુખ્ય ઉકેલ કયો છે ?
- (૬) 'નવીનીકરણ'નો અર્થ સમજાવો.
- (૭) 'ATIRA' સંસ્થાનું સ્થાપના વર્ષ અને તેમાં હાથ ધરવામાં આવતા સંશોધનનાં પ્રકારો જણાવો.
- (૮) ઈન્ટ્રુક અને આઈટ્રુક સાથે જોડાયેલ સુ.કા. મિલ ઉદ્યોગના મજૂરસંઘોનાં નામ જણાવો.
- (૯) ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગમાં સ્થિર મૂડી અને કાર્યશીલ મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો જણાવો.
- (૧૦) રૂની ગાંસડી ભંગામણ માટે વપરાતા યંત્રનું નામ લખો.

૨ ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે શું પાળી પ્રથા ચલાવવી અનિવાર્ય છે ? ૧૫
લાભા-લાભની દૃષ્ટિએ મૂલ્યાંકન કરતો જવાબ દર્શાવો.

અથવા

૨ ભારતનાં સુતરાઉ કાપડ મિલના કદ વિશેની જાણકારી આપો. ૧૫

૩ મોગલ સામ્રાજ્ય દરમ્યાનના ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગની ચડતી-પડતીનું વિવેચન કરો. ૧૫

અથવા

૩ ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે મજૂર માલિકો વચ્ચે ઉદ્ભવતા ઝઘડાઓનાં કારણો જણાવી તેના નિરાકરણ માટેની પદ્ધતિઓ જણાવો. ૧૫

૪ સરકાર અને સામાજિક સંસ્થાઓ દ્વારા ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગના મજૂરો માટે હાથ ધરવામાં આવતી વિવિધ મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિઓ અંગે માહિતી આપો. ૧૫

અથવા

૪ ભારતના સુ.કા.મિલ કામદારોની નબળી કાર્યક્ષમતાનાં કારણો કયા છે ? તે વધારવાનાં કયાં પગલાં હોઈ શકે ? ૧૫

૫ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૫

- (૧) ભારતના સુ.કા. મિલ ઉદ્યોગમાં નવકરણ
- (૨) મજૂર મહાજન
- (૩) ભારતના સુ.કા.મિલ ઉદ્યોગમાં મજૂર ભરતી
- (૪) અટીરાની કાર્યપ્રવૃત્તિઓ.